

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ T.B.M.M. GRUP BAŞKANLIĞI
Tarih : 19.06.2013
Sayı : 2013/14947

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tarımsal Sulama ve Köy İçme Suyu Elektrik Borçlarının Yapılandırılmasına Dair Kanun Teklifim, gerekçesiyle birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.
Saygılarımla.

Oktaç UURAC
izmir

(1)

Erkan AKÇAY
Manisa Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	Tarım, Orman ve Köylükleri			
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe			
Tarih:	24 Haziran 2013	E. No:	2/1656	
Ysm.Uzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gn.Sek.
				
TBMM BAŞKANI				

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
19 Haziran 2013
Numara:

T B M M KÜTÜPHANE VE ARŞİV HİZM. BAŞKANLIĞI
19 Haziran 2013
No : 222600

GENEL GEREKÇE

Tarım; gelişmişlik düzeyi ne olursa olsun her ülke için olduğu kadar, insanlık bakımından da hayati öneme sahip, vazgeçilmez stratejik bir sektördür. Bu gün itibariyle dünya nüfusu 7 milyara ulaşırken 870 milyon kişi açıkla karşı karşıyadır. 2050 yılında dünya nüfusu 9,2 milyara ulaşacak, tarım ürünlerine talep de yüzde 80 artacaktır. Bu nedenle tarım sektörünü sadece ekonomik anlamda kâr-zarar olarak değerlendirmek de doğru değildir.

Tarımın stratejik öneminin ve bütün insanlık için vazgeçilmezliğinin idrakinde olan gelişmiş ülkeler bugün tarım sektörlerini sosyal ve ekonomik açıdan ayrı bir gözle değerlendirmekte ve desteklemektedirler. AB, bütçesinin yüzde 45'i tarıma ayrılırken, Türkiye bütçesinin yüzde 2,11'i tarıma ayrılmaktadır. ABD'de kişi başına düşen tarımsal destek miktarı 17.918 dolar, AB'de 1.861 dolar iken, Türkiye'de 151 dolardır.

AKP hükümetlerinin uyguladığı yanlış tarım politikaları nedeniyle çiftçilerimiz zor günler geçirmektedir. Bunun sonucu olarak da AKP döneminde; Tarımın Gayri Milli Hasılaya olan katkısı düşmüş, tarımsal ihracatımız tarımsal ithalatı karşılayamaz duruma gelmiş, ekilen biçilen tarımsal alanlar azalmış, tarım toprakları terk edilmiş, tarımda çalışan sayısı düşmüş, köylerimiz boşalmış, çiftçimizin, köylümüzün geliri her geçen yıl azalmıştır. Son on yılda enflasyon yüzde 142, tarımsal girdi fiyatları ortalama 4-5 kat artarken ürün fiyatları yerinde saymıştır. Bir taraftan enflasyona, diğer taraftan da 4-5 kat artan girdi fiyatlarına ezdirilen çiftçi borç batağına saplanmış Tarım Kredi Kooperatiflerine, bankalara ve tarımsal sulamadan dolayı elektrik dağıtım şirketlerine olan vadesi geçmiş elektrik borçlarını ödeyemez duruma gelmişlerdir. BBDDK verilerine göre; çiftçilerin borcu 2002 yılı Aralık ayında 530 milyon lira iken 2012 yılı Eylül ayı sonu itibariyle bu borç 39 milyar liraya ulaşmıştır.

Gübre ve elektrikte yüzde 18, zirai ilaç ve hayvan yeminde yüzde 8 KDV vardır. Tohumluklarda yüzde 1 KDV varken sebze tohumluklarında ve sebze fidelerinde yüzde 8 KDV vardır. Mazotta yüzde 15,25 KDV ve 37,61 oranında ÖTV bulunmaktadır. Tarımsal üretimdeki bu yüksek girdi fiyatları nedeniyle üretim maliyetleri yükselmekte, Türk çiftçisi yabancı ülkelerin üreticileriyle rekabet edememektedir.

Tarımsal üretimde kullanılan, maliyet içinde önemli girdi kalemlerinden biri de elektriktir. Türkiye'deki elektrik abone sayısı 32 milyon 564 bindir. Bu abonelerden yüzde 1,3'ü tarımsal sulama abonesidir. Ülkemizde 2012 yılında 242 milyar kWh elektrik tüketilmiştir. Tarımsal sulamada kullanılan elektrik, Türkiye'deki elektrik tüketiminin % 2,7'sidir.

Elektrik fiyatlarındaki artış üreticilerimizi zorlamaktadır. Elektriğin % 1 enerji fonu, % 2 TRT payı ve 18 KDV dahil birim fiyatı 25 kuruştan 31 kuruşa çıkmaktadır. 2007 yılında 13,5 kuruştan elektrik alan üretici bu gün 31 kuruştan elektrik almaktadır. Elektriğin fiyat artışı 2007-2012 yılları arasında yüzde 130 artmıştır.

Eskiden maliyetlerde sulama ücreti göz önüne alınmıyordu. Ancak son yıllarda çiftçilerin yeraltı sularına yönelmesi ile tarımsal sulama elektrik maliyetleri çiftçimizin belini bükmeye başlamış, gübre ve ilaçlama girdilerinden daha büyük rakamlara ulaşmıştır.

Tarımsal sulama abonelerinin TEDAŞ'a 780 milyon TL, özel dağıtım şirketlerine 500 milyon TL olmak üzere toplam 1 milyar 280 milyon TL anapara borcu bulunmaktadır. Faizleriyle birlikte çiftçilerimizin borcu 2,7 milyara ulaşmıştır.

AB ülkelerinde tarımsal elektrik 9 cent iken ülkemizde tarımsal sulamada kullanılan elektrik yaklaşık 17 centtir. AB ülkelerinde tarımsal sulamada kullanılan elektrikte KDV yok iken ülkemizde tarımsal sulamadaki elektrikte yüzde 18 KDV bulunmaktadır.

Elektrik faturalarından alınan yüzde 1 enerji fonu DSI'nin yapacağı gölet ve sulama projelerinde kullanılmak amacıyla eklenmiştir. Ancak bu bedelin AKP hükümetleri döneminde DSI'ye aktarılmadığı iddia edilmektedir.

13/2/2011 tarihli ve 6111 sayılı kanun 167 sayılı Yer altı Suları Hakkında Kanun'da değişiklik yapılarak kuyu, galeri, tünel ve benzerlerine otomatik sayaç okuma sistemleri takma zorunluluğu getirilmiştir.

Tarlasını sulayan üretici sulama birliklerine Bakanlar Kurulunun belirlediği fiyattan az olmamak şartıyla dönüm başına Su Kullanım Hizmet Bedeli ödemektedir. Kendi imkanlarıyla yer altı suyunu kullanan üreticiye kuyusuna otomatik sayaç takma zorunluluğu getirilmiş ayrıca bu üreticiden dekar başına ortalama 7,75 TL su kullanma bedeli alınmaya başlanmıştır.

Tarımsal sulamada kullanılan elektriğe yüzde 30 devlet desteği bulunmaktaydı. Ancak 2003 yılında AKP hükümeti tarafından bu destek kaldırılmıştır.

Sulama kooperatifleri abonelerinden dekar başına alacakları sulama bedelini kendileri belirlemekteydi. Ancak 8/3/2011 tarihli ve 6172 sayılı Sulama Birlikleri Kanununun 6 ncı maddesi ile Sulama Birliklerince İşletilen Sulama Tesislerinde Uygulanacak Su Kullanım Hizmet Bedeli Tarifelerini belirleme yetkisi Bakanlar Kuruluna verilmiştir. Sulama Birlikleri Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe konulan yılı sulama ve kurutma tesisleri işletme ve bakım ücret tarifelerinde dekar başına tespit edilen en düşük ücret tarifesinden aşağı olmamak üzere belirleyebilecektir. Su Kullanım Hizmet Bedeli Tarifelerini belirleme yetkisinin Bakanlar Kuruluna verilmesi ve Sulama Birliklerinin bu bedelin altında üreticiye su verememesi sonucu tarımsal sulama aboneleri mağdur edilmiştir.

Özel elektrik dağıtım şirketleri tarımsal elektrik borcunu ödeyen tarımsal sulama abonelerinden saat açmak için son bir yıl içinde ödediği en yüksek iki elektrik faturası tutarında peşin para veya teminat istemektedir. Bu çiftçiye büyük bir külfet getirmektedir.

Elektrik birim fiyatının düşürülmesi için; elektrikte uygulanmakta olan % 18 KDV tarımda kullanılan elektrikten alınmamalı, % 2 TRT payı kaldırılmalıdır.

Elektrik dağıtım şirketlerinin özelleştirme sonrasında üreticilerimizin elektrik faturalarının aylık olarak tahsil edilmesi ile karşı karşıya kalmıştır. Özelleştirilen şirketler üreticiye aylık fatura düzenlemekte, bu uygulamadan da geri atmamaktadır. Ödemelerde en ufak bir aksama olması halinde de üreticilerin elektrikleri anında kesilmektedir. Ayrıca 6111 sayılı Kanunda getirilen yapılandırma özelleştirilen şirketler için ihtiyarı bir karar olarak yer almış olup, özelleştirilen şirketler üreticilerimizin elektrik borçlarını yapılandırmamıştır.

Anadolu'da binlerce köy içme suyunu kuyulardan sağlamakta, köye su pompalanırken elektrik kullanılmaktadır. Binlerce köy, köye su pompalayan kuyunun TEDAŞ'a olan borcunu ödeyememekte, TEDAŞ tarafından su pompalarının elektrikleri kesildiği için susuz kalmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- 12/6/2013 tarihi itibariyle vadesi gelmiş olan Tarımsal Sulama ve Köy İçme Suyu Elektrik Borçları fer'ilerinin tahsilinden vazgeçilmekte ve borçların asılları ürün hasat dönemi dikkate alınarak yılda iki eşit taksit olmak üzere 48 ay taksitlendirilmektedir.

MADDE 2 – Yürürlük maddesidir.

MADDE 3 – Yürütme maddesidir.

TARIMSAL SULAMA VE KÖY İÇME SUYU ELEKTRİK BORÇLARININ YAPILANDIRILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- a) Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketinin (TEDAŞ) veya bu şirketin hissedarı olduğu elektrik dağıtım şirketlerinin tarımsal sulama ve içme suyu abonelerinin elektrik tüketiminden kaynaklanan alacaklarından ve 4/12/1984 tarihli ve 3096 sayılı Türkiye Elektrik Kurumu Dışındaki Kuruluşların Elektrik Üretimi, İletimi, Dağıtımı ve Ticareti ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanun kapsamında mevcut sözleşmeleri uyarınca faaliyet göstermekte olan dağıtım şirketlerinin Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan lisans almadan önceki faaliyet dönemlerine ilişkin elektrik tüketiminden kaynaklanan alacaklarından, vadesi 11/06/2013 tarihi itibarıyla geldiği halde bu Kanunun yayımlandığı tarih itibarıyla ödenmemiş olanlar, bu Kanunun yayımlandığı tarihi izleyen dördüncü ayın sonuna kadar abonesi bulunulan dağıtım şirketine başvuruda bulunularak ilk taksit başvuru süre bitimini izleyen dokuzuncu aydan başlamak ve anaparanın kırk sekizde biri peşin tahsil edilmek üzere, yılda en fazla iki taksit ve kırk sekiz aya kadar faizsiz ve gecikme zammı alınmadan sulh sözleşmesi imzalanarak taksitlendirilir. Kanunda öngörülen süre ve şekilde ödenmesi şartıyla fer'ilerin tamamının tahsilinden vazgeçilir. Taksitlerden birinin ödenmemesi durumunda dört ay ek süre verilir. Bu Kanuna göre ödenmesi gereken taksitlerden; bir takvim yılında iki taksitin süresinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi halinde, ödenmeyen veya eksik ödenen taksit tutarlarının son taksiti izleyen ayın sonuna kadar, gecikilen her ay ve kesri için 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesine göre belirlenen gecikme zammı oranında hesaplanacak geç ödeme zammı ile birlikte ödenmesi şartıyla bu Kanun hükümlerinden yararlanır. Tarımsal sulamada ve içme suyunda kullanılan elektrik tüketiminden kaynaklanan alacakların bu Kanunda belirtilen taksit ödeme zamanını alacakların bulunduğu bölgeler, iller ve ürünlerin hasat dönemleri dikkate alınarak değiştirmeye şirket yönetim kurulları yetkilidir.

b) Bu Kanunun yayımlandığı tarihten önce dava konusu edilmiş ve/veya icra takibi başlatılmış alacaklar için, borçlunun bu fıkra hükümlerinden yararlanmak üzere başvuruda bulunması halinde, asıl borçlular ve kefiller hakkında sürdürülen davalar sonlandırılır, icra ve takip işlemleri durdurulur. Bu takdirde, borçluların mahkeme masraflarını, icra masraflarını ve vekâlet ücretini ilk taksit tutarı ile birlikte ödemeleri şarttır.

c) Bu fıkra hükmü, bu Kanunun yayımlandığı tarihten önce çeşitli kanun hükümlerine veya TEDAŞ veya hissedarı olduğu elektrik dağıtım şirketlerinin yönetim kurullarının yetkisi ile taksitlendirilmiş ve taksit ödemeleri devam etmekte olan alacaklar için, bu Kanunun yayımlandığı tarih itibarıyla bakiye tutar içindeki alacak aslı, taksitlendirme şartları ihlal edilmiş olan alacaklar için ise ödenmemiş toplam tutar içindeki alacak aslı dikkate alınarak uygulanır.

d) TEDAŞ'a ait olup tahsilatı özelleştirilen elektrik dağıtım şirketlerince sürdürülen ve bu fıkra kapsamına giren alacaklar da bu fıkra hükmünden yararlanır.

e) Özel sektör elektrik dağıtım şirketlerinin tarımsal sulama ve içme suyu alacakları da bu maddede öngörülen şekilde yapılandırılır.

f) Bu Kanuna göre ödenecek taksitlerin ödeme süresinin son gününün resmi tatile rastlaması halinde süre tatili izleyen ilk iş günü mesai saati sonunda biter.

MADDE 2 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu Yürütür.